

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Hodnocení oponenta práce

Jméno a příjmení studenta: Bc. Roman Nehera

Studijní obor: Teologické nauky

Téma: Liturgie křtu dětí

Číslo knihy: 40/18

Hodnocení práce:

Magisterská práce Romana Nehery pojednává o rituálním průběhu liturgie křtu dětí, kterou se snaží popsat v historickém a bohoslužebném kontextu. Ve stručném úvodu není řešena otázka metodologická, ani stanovení cílů, jichž chce autor svou prací dosáhnout, potažmo tematické vymezení, které není zřejmé z názvu práce. Uvedené vymezení na str. 6 je velmi široké a obecné a již z něho je zřejmé, že autor nebude schopen dané téma takto zpracovat: „liturgie svátosti křtu dětí z pohledu teologie, dějin a současnosti“. Autor v úvodu neřeší otázku dosavadních studií k tomuto tématu a tím ani svůj přínos k diskuzi ohledně křtu dětí, současně se nezabývá otázkou relevantních pramenů, primární a sekundární literatury.

Vlastní text práce je na 61 stranách a je rozdělen do 5 kapitol, přičemž první je jistým historickým úvodem do tématu – nelze ji vnímat jako seriózní pojednání o dějinách křtu v latinské liturgické tradici. Druhá kapitola je centrem celé práce a je komentovaným popisem stávajících Křestních obřadů dětí v římskokatolické církvi; komentář je na mnoha místech velmi osobní a postrádá teologickou erudici, kterou by měl autor v magisterské práci prokázat. Současně ani nečiní rozbor euchologických textů z pohledu teologického, eklesiologického či kristologického. Ve třetí kapitole název neodpovídá obsahu a teologie křtu je popsána jen v několika větách a není důkladně traktována z pohledu kristologického, trinitárního, eklesiologického, symbolického a spirituálního. Symbolika křtu je představena ve 4. kapitole a to způsobem neúplným, vedle jednotlivých prvků /voda, svíce, rouška, olej/ jsou symboly i gesta a postoje – např. průvod ke křtelnici, začátek u vchodu do kostela. Poslední kapitola poukazuje na autorovu snahu popsat liturgické služby při křtu, přičemž není jasné kritérium pro toto určení a v důsledku toho řadí vedle sebe liturgickou službu liturga /udělovatele svátosti křtu/, asistence /ministranta/ dále rodiče, kmotra, věřící a fotografa; neuvádí liturgickou službu žalmisty, zpěváků a hudebníků.

Z výše uvedeného popisu a hodnocení struktury práce vyplývá, že autor se příliš nezamýšlel nad cílem práce a nad metodou. Tento nedostatek lze vidět i v závěru, kdy autor konstatuje, že cílem jeho práce bylo „proniknout do hloubky obřadu křtu“. Nedomnívám se, že tohoto cíle bylo dosaženo, protože obřady křtu jsou zpracovány povrchním a neúplným způsobem.

Student pojednává o tématu disproporčně, příliš se soustředí na popis a komentář Obřadu křtu dětí, méně na teologii a význam křtu či na historický vývoj tohoto obřadu, případně na iniciační svátosti. Tematicky jednotlivé kapitoly na sebe navazují.

Dané téma bylo mnohokrát traktováno, přínosem by byl teologický pohled na křest dětí a rozbor eucharistických textů, či srovnání rituálu křtu dětí se křtem dospělých a jak vnímat dvě „rituální formy“ křtu v římskokatolické církvi.

Po formální stránce jsou v práci gramatické a stylistické chyby; jednotlivé kapitoly, jakožto i úvod a závěr, jsou jednoduché a srozumitelné. Autor závěry nevyvozuje, jen některé skutečnosti konstatuje.

Bibliografické údaje jsou dostačující a jsou uváděny přesně.

Volba literatury a pramenů je vždy omezená a její výběr ovlivňuje celá řada faktorů, přesto výběr pramenů a literatury i jejich využití je taktéž dostačující – autor neuvádí žádný zahraniční pramen.

Největší formální a věcné chyby

- str. 8 – Jak chápat větu: „Svatost křtu ustanovil Ježíš Kristus, který po svém zmrtvýchvstání svou obětí vykoupil svět od všech hříchů“. Chronologicky Ježíš napřed přinesl oběť /zemřel a byl pohřben/ pak vstal z hrobu. Jak se tato skutečnost teologicky a liturgicky označuje? Jaký má vztah tajemství Kristovi smrti a zmrtvýchvstání ke křtu?

- str. 9 – Proč byl zaveden katechumenát, byla to jen snaha o to, aby církev měla jistotu, že kandidát je připraven?

- str. 10 – Odkdy se iniciační svátosti v římské tradici začaly udílet odděleně? Kdy asi vymizel katechumenát? Opravdu od 5. století se přestal katechumenát praktikovat? Zaručovali se za děti jen rodiče a kmotři, nebo i církev – viz *Ordo Romanus VII*, kde se zaručují akolyté? Při historickém popisu křtu chybí zmínka o *Apoštolské tradici*, čím je tento dokument významný?

- str. 13 – „Kněz se s rodiči a kmotrem setkává u vchodu...“, kdo byl účasten křtu dítěte před liturgickou reformou těchto obřadů?

- str. 14 – Jaký byl význam gesta *Impositio Salis* v obřadu křtu dítěte? Je rituál se stolou a „vtážením dítěte do kostela – církve“ znamením duchovní ochrany nebo milosti? Jaký význam měla modlitba *Creda* a *Pater noster* při průvodu s dítětem ke křtitelnici?

- str. 15 – Jaký je rozdíl mezi olejem křtěnců a olejem katechumenů?

- str. 16 – Je bílé roucho symbolem čistoty a nevinnosti?

- str. 18 – Obřady křtu dětí se upravily z jakého důvodu? Jak chápat formulaci, že si to doba žádala? Byla neúčast matky při křtu dána zdravotními důvody?

- str. 20 – Je apoštol Pavel autorem listu Židům?

- str. 24 – Jaký je rozdíl mezi znamením kříže a žehnáním?

- str. 25-26 – Jedná se o čtení z kolika listů? Uvádíte 5 listů a 6 čtení!

- str. 34 – Má se křtít v teplé či studené vodě?

- str. 37 – Jaká je symbolika Velikonoční svíce při křtu?

- str. 55 – Jaká je symbolika vody při křtu?

Práce nevykazuje nové přístupy k problému, snad jen monitorování dané tématu s popisem rituálu křtu dětí.

Předložená práce není vhodná k publikaci.

Z výše uvedeného a s přihlédnutím ke skutečnosti, že se jedná o první pokus studenta o ucelený popis určitého tématu, lze konstatovat, že práce splňuje kritéria magisterské práce. Nastíněné otázky budou zodpovězeny při závěrečné zprávě.

Práci doporučuji k přijetí a hodnotím ji jako dobrou (D).

V Olomouci 5. 12. 2018

Posudek vypracoval - doc. Ing. Pavel Kopeček, S.L.D.